

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: 9P/7/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2621200843
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Škrovanová
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2021:2621200843.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Senica samosudkyňou Mgr. Katarínou Škrovanovou vo veci starostlivosti o maloletú K. D.Á., nar. X.X.XXXX, bytom I. XXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa matky: Mgr. K. D., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXX, zastúpená advokátkou: JUDr. Edita Lehocká, AK Šaštín-Stráže, Štúrova 1267 a otca: MVDr. N. D., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXX, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Katarína Filová, Bratislava, Konventná 7, IČO: 47 256 460 o návrhu otca na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletej takto

rozhodol:

Maloletá K. sa zveruje do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia sú oprávnení maloletú v bežných veciach zastupovať a spravovať jej majetok a otec je povinný platiť na maloletú K. výživné vo výške 100 € mesačne so splatnosťou vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletej, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý párný týždeň v kalendárnom roku v čase od piatka od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod. s tým, že matka je povinná dieťa na stretnutie riadne a včas pripraviť a otcovi odovzdať a otec je povinný dieťa riadne a včas vrátiť, pričom miestom prevzatia a vrátenia maloletého dieťaťa je bydlisko matky.

Tým sa mení rozsudok Okresného súdu Senica č. k. 6P/8/2020-46 zo dňa 1.7.2020 v časti úpravy práv a povinností rodičov k maloletej K..

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa svojím návrhom podaným na tunajšom súde dňa 22.2.2021 domáhala zmeny úpravy práv a povinností rodičov k maloletej Maríne. V návrhu uviedla, že rozsudkom Okresného súdu Senica zo dňa 1.7.2020 bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bola maloletá spolu so svojím bratom K., nar. XX.X.XXXX, zverená do striedavej osobnej starostlivosti matky a otca v týždenných intervaloch spolu s úpravou práv a povinností počas sviatkov. Matka uviedla, že striedavá osobná starostlivosť nefunguje. Rodičia spolu nekomunikujú, ani o deťoch, ich výchove a vzdelávaní. Dcéra je radšej s matkou, odmieta striedavú starostlivosť. Nechce chodiť k otcovi každý druhý týždeň., chce s ním tráviť menej času. Pred odchodom k otcovi je plačlivá, nervózna. Otec jej s prípravou na vyučovanie pomáha len zriedkavo, nekontroluje ju. U otca nemá režim, zaspáva pri TV. Matka sa snažila K.R. usmerniť, ale bezúspešne. K. sa viackrát vyjadrila, že chce bývať s mamou a k otcovi chodiť raz za čas. Matka mala záujem dohodnúť sa s otcom na zmene úpravy práv a povinností, zaslala mu mail, otec nereagoval. Matka otcovi navrhla, aby K. bola zverená jej, Matej otcovi a deti sa stretávali u toho ktorého rodiča. Otec nereagoval. K. trávi viacej času u otca. V súvislosti so situáciou matka absolvovala aj s dcérou pohovor u psychologičky na referáte poradensko-psychologických služieb. Otec často matke pred deťmi

nadáva, K. túto situáciu vníma veľmi citlivo a negatívne. Dievča je vo veku, kedy vstupuje do puberty, má teda väčšiu potrebu blízkosti matky, pri nej sa cíti istejšie a bezpečnejšie. Potrebuje stabilné miesto, zázemie, pocit istoty a bezpečia pri matke.

2. Otec s návrhom nesúhlasil. V písomnom vyjadrení k návrhu uviedol, že matka rodičovskú dohodu ohľadom striedavej starostlivosti minimálne od 11/2020 nerešpektovala, dcéru na pobyt otcovi odovzdávala nepravidelne. V roku 2020 bola dcéra u otca len 5 krát, v roku 2021 len dva razy. V čase rozhodovania o striedavej starostlivosti dcéra nemala proti takejto úprave námietky, mala s otcom blízky vzťah, nemala problém s ním tráviť čas a komunikovať. Otec má za to, že matka manipuluje dcéru proti nemu. Otec má za to, že dcéra má záujem s ním tráviť čas, jej rozhodovanie ale ovplyvňuje matka. Otec má za to, že matka od počiatku mala v úmysle nedodržiavať rodičovskú dohodu. So striedavou starostlivosťou súhlasila len formálne. Takto si ale matka bezohľadne presadzuje svoju vôľu na úkor záujmov maloletej. Otec uviedol, že si nechcel vynucovať stretávanie s dcérou silou, uvedomuje si, že dcéra prežíva stresujúce obdobie, nechcel jej spôsobovať ďalšie traumy. Otec uviedol, že sa o svoju maloletú dcéru dokáže postarať v rovnakom rozsahu ako matka, vie jej vytvoriť stabilné a bezpečné zázemie. Počas pobytu dcéry u neho matka s ňou môže komunikovať pomocou moderných komunikačných prostriedkov. Otec má tiež za to, že jeho liberálnejšia výchova, kladúca dôraz na samostatnosť a zodpovednosť detí, bude vyvažovať autoritatívnu, kontrolujúcu a protektívnu výchovu matky. Otec odkázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 46/2013, v ktorom sa uvádza: „Je potrebné poznamenať, že nemožno uprednostniť zásadu stability výchovného prostredia dieťaťa, ak má ustúpiť vyššiemu cieľu - ktorým je zabezpečenie riadnej výchovy maloletého dieťaťa. Rodič dopúšťajúci sa takéhoto obmedzovania práva dieťaťa na stretávanie s druhým rodičom, ktorý je schopný vylúčiť druhého (výchovne spôsobilého) rodiča zo života ich spoločného dieťaťa neposkytuje žiadnu záruku, že výchova dieťaťa splní ciele, ktoré od nej spoločnosť očakáva. Preto je v zákone o rodine zakotvená možnosť súdu považovať kvalifikované bránenie v styku za podstatnú zmenu pomerov. Súd by nemal v rozhodnutí o zmene zverenia váhať, pretože škody, ktoré môže programujúci rodič na psychike dieťaťa napáchať, sú vážneho a dlhodobého charakteru, pričom úspešnosť ich odstránenia závisí vo veľkej miere aj od dĺžky nesprávneho výchovného pôsobenia programujúceho rodiča. Je rozhodne v záujme dieťaťa byť v kontakte s oboma rodičmi; pokiaľ sú riadne výchovne spôsobilí. Podľa otca striedavá osobná starostlivosť zabezpečí potreby maloletej lepšie ako výlučná starostlivosť jedného z rodičov. Preto žiadal návrh matky v celom rozsahu zamietnuť.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov aj maloletej Maríny, rodným listom maloletej, pripojený spisom tunajšieho súdu sp. zn. 6P 8/2020, správou od ÚPSVaR Senica z prešetrenia pomerov v rodine maloletej, správou od odborného poradcu z referátu psychologicko-poradenských služieb ÚPSVaR Senica, dokladmi o príjmoch matky a otca, dokladmi preukazujúcimi výdavky, správami od otca o priebehu stretnutí a zistil tento skutkový stav veci:

4. Rozsudkom Okresného súdu Senica č.k. 6P 8/2020-46 zo dňa 1.7.2020 bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej boli maloleté deti rodičov K. a K. zverené do striedavej osobnej starostlivosti matky a otca v týždenných intervaloch spolu s úpravou práv a povinností počas sviatkov. Vyživovacia povinnosť rodičov nebola určená.

5. Matka žije v 5-izbovom rodinnom dome, ktorý je v jej vlastníctve. Žila tam s matkou, ktorá v marci 2021 zomrela. Mesačne platí 160 € za plyn, 40 € za elektrinu, 26,56 € za vodu, 12 € za internet. Sporí 60 € mesačne v PSS pre obe deti a mesačne si odkladá 100 €. Je zamestnaná ako učiteľka na Základnej škole v Šaštíne-Strážoch s priemerným mesačným netto príjmom 1150 €. Z oznámenia zamestnávateľa matky Základnej školy Šaštín-Stráže o výške a zložení jej funkčného platu je zrejmé, že s účinnosťou od 1.1.2021 činí jej funkčný plat spolu 1412,50 € brutto mesačne. Otec žije v rodinnom dome, ktorého vlastníckmi sú obaja rodičia. Polročne hradí 350 € za elektrinu, platí životné poistenie pre syna 148,90 €, mesačne hradí 34,60 € za plyn a RTVS, hypotekárny úver 10 €, 200 € sporenie, ročne zaplatí 1635 € životné poistenie detí, ročne 14,69 € za vodu, 50 € TV Skylink, sporenie pre deti 532 € ročne. Pracuje na MV SR na PPZ SR ako veterinár, jeho príjem v priemere predstavuje 993 € netto mesačne. Z platového dekrétu vydaného Ministerstvom vnútra SR je zrejmé, že funkčný plat otca s účinnosťou od 1.3.2020 je 1256,50 € brutto mesačne. Maloletá je žiačkou 5. ročníka ZŠ. Učí sa výborne. V minulom školskom roku navštevovala tanečnú výchovu a karate. Matka má za to, že dcéra má veľmi rada otca, ale bojí sa jeho správania, tlačí na ňu, vyčíta jej. Matka vidí vo zverení K. do jej výchovy menšie riziko jej vývoja. Vzhľadom k jej pohlaviu a veku je prirodzené, že inklinuje viac k matke. K. pri pohovore s kolíznym

opatrovníkom uviedla, že by radšej zostala s matkou. Na striedavej starostlivosti jej vadí stále balenie. Uviedla, že keď súhlasila so striedavou starostlivosťou, ešte nevedela, aké to bude.

6. Správou od odborného poradcu z referátu psychologicko-poradenských služieb ÚPSVaR Senica zo dňa 13.4.2021 bolo zistené, že matka iniciovala poradenstvo s cieľom pomôcť riešiť problémy spojené so striedavou osobnou starostlivosťou rodičov o deti. Dňa 10.12.2020 sa zrealizovala krízová intervencia s cieľom pomôcť K. v kontakte s otcom, resp. odmietaním otca. K. prezentovala názor, že chce bývať u mamky. Najväčší problém jej robí opakujúca sa zmena bydliska, keď príde k otcovi, prvé dni je to náročné, potom si už zvykne. Svoj názor, že chce bývať s matkou, sa otcovi obáva povedať. K. veľmi citlivo vníma konflikt vzťah a komunikáciu medzi matkou a otcom.

7. Matka pri výsluchu rázne poprela tvrdenia otca ohľadom manipulácií s dcérou. Uviedla, že ona sa práve naopak snaží a vždy snažila, aby dcéra k otcovi chodila, snažila sa ju presvedčiť, aby k otcovi chodila, no dcéra striedavú starostlivosť odmieta. Stalo sa aj to, že keď otec pre K. prišiel a ona nechcela ísť, vyhrážal sa, že zavolá policajtov. Matka mala obavy, že skutočne prídu a dieťa nasilu zoberá, vtedy žiadala o intervenciu na ÚPSVaR Senica. Matka uviedla, že do domu k otcovi nechce chodiť s dcérou, lebo vzťahy medzi ňou a otcom nie sú dobré, otec sa k matke správa agresívne, vulgárne jej nadáva, preto tam nechodí. Matka uviedla, že podľa nej, ak K. bude mať istotu, že bude bývať s matkou, tak aj jej vzťah s otcom sa upraví a bude k otcovi chodiť.

8. Otec pri výsluchu potvrdil, že je najradšej, keď matku nevidí a obe deti sú u neho. Uviedol, že syn K. nerád chodíva k matke, necíti sa tam komfortne. Keď príde matka s K. k nemu, matka sa často háda so synom K.. Otec uviedol, že mu záleží na tom, aby sa súrodenci od seba neodcudzili, aby sa ich vzťah nerozbil. Pripustil, že jeho výchovný prístup k deťom je možno trochu tvrdší, ide mu o to, aby sa deti naučili režimu a aby boli samostatné.

9. Samotná K., ktorú súd vypočul, potvrdila, že matka ju vždy, keď má ísť k otcovi, presvedča, aby k nemu išla. Ona ale nechce u otca byť taký dlhý čas, teda celý týždeň. Uviedla, že by chcela bývať s matkou a k otcovi chodiť každý druhý týždeň počas víkendu, čo by podľa vlastných slov dodržiavala. Odmietla dokonca aj to, žeby u otca mala byť týždeň v kuse napr. cez prázdniny. Ako dôvod uviedla, že jej vadí a nevyhovuje neustále balenie a prenášanie vecí hore dole, od matky k otcovi a naspäť. Uviedla, že akonáhle si zvykne na prostredie, už sa zasa balí a odchádza k druhému rodičovi.

10. Súd pojednávanie odročil s tým, že dal rodičom priestor na to, aby medzičasom začali neodkladne s praktizovaním aspoň matkou navrhovaného modelu, teda pobytu maloletej u otca každý druhý týždeň od piatka do nedele, keďže striedavá starostlivosť sa vôbec nerealizuje.

11. Na nasledujúcom pojednávaní bolo zistené, že K. nechcela ísť k otcovi sama, preto s ňou išla aj matka. Prišlo k hádke medzi otcom a matkou, na druhý deň nechala matka K. u otca, K. išla ku kamarátke a večer pre ňu matka na jej želanie prišla. Na ďalší krát K. zasa chcela ísť k otcovi len pod podmienku, že matka pôjde s ňou, matka toto odmietla z dôvodu predídania ďalším konfliktom a hádkam, K. teda k otcovi nešla. To sa zopakovalo ešte raz.

12. Súd opätovne komunikoval aj s maloletou, vysvetlil jej, že stretnutie s otcom by sa malo realizovať bez prítomnosti matky, čo pochopila a súhlasila s tým. Pojednávanie bolo ešte raz odročené za účelom zistenia, či príde k zlepšeniu situácie a k realizácii stretnutí.

13. Pred ďalším pojednávaním otec zaslal súdu návrh, aby bolo rozhodnuté v zmysle návrhu matky. Naďalej síce zotrval na svojom názore, že dieťa je matkou manipulované, ale nakoľko nemá záujem spôsobovať dcére ďalšie psychické problémy, rešpektujúci vôľu dieťaťa, súhlasil s návrhom.

14. Matka na pojednávaní uviedla, že K. v súčasnosti už začala k otcovi chodiť, zájde tam sama po škole, uviedla, že sa to celé určite spraví.

15. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú

pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

16. Podľa § 24 ods. 1, 3, 4 zákona č. 36/2005 Z.z. v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

17. Podľa § 25 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z.z. rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

18. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 zákona č. 36/2005 Z.z. plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

19. Podľa § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

20. Z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil súd ten právny záver, že návrh na zmenu úpravy práv a povinností k maloletej K. bol podaný dôvodne. Striedavá starostlivosť dohodnutá rodičmi v rámci rozvodového konania sa prakticky nerealizuje, pričom dieťa postupne prestalo otca navštevovať úplne. Ako bolo zistené, napriek tomu, že K. v čase rozvodového konania proti striedavej starostlivosti rodičov nemala námietky, časom zistila, že takáto úprava jej nevyhovuje, neznáša večné balenie a sťahovanie, chýbal jej pocit istoty a stáleho zázemia. Nakoľko otec spočiatku celkom nechápal pocity maloletej a jej správanie zrejme pripisoval manipulácii zo strany matky, stalo sa aj to, že na dcéru vyvíjal nátlak za účelom realizácie súdnej úpravy. Uvedené však malo celkom opačný efekt, prišlo k naštŕbeniu vzťahu medzi otcom a dieťaťom napriek tomu, že v minulosti bol tento vzťah bezproblémový. Situáciu ešte zhoršilo vzájomné správanie sa rodičov, konflikty a hádky vyúsťujúce do vulgárnych urážok a agresívneho správania, čoho bolo dieťa svedkom. Ako matka uviedla, v súčasnosti sa vzťahy začínajú postupne napravnovať, zrejme k tomu prispel aj fakt, že otec pristúpil na návrh matky, pričom ako bolo preukázané, tento návrh v podstate deklaroval vôľu samotnej K.. Súd má za to, že zverenie maloletej K. je v súlade so záujmom maloletej, sama Marína chce bývať s matkou, čo je ako už bolo uvedené úplne prirodzené a pochopiteľné vzhľadom k jej veku i pohlaviu, u matky sa cíti istejšie a bezpečnejšie, pričom s otcom sa bude stretávať každý druhý víkend i s prespaním u neho od piatku do nedele. Čo sa týka výživného, na jeho výške sa rodičia zhodli. Vzhľadom k zárobkovým možnostiam a schopnostiam rodičov, ako aj vzhľadom k veku maloletej a jej potrebám má súd za to, že výživné vo výške 100 € je primerané. Na základe týchto skutočností bolo rozhodnuté tak, ak je uvedené vo výroku rozsudku.

21. O trovách konania rozhodol súd v súlade s § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Trnave, v troch vyhotoveniach. Právo podať odvolanie nemajú matka, jej právna zástupkyňa a kolízny opatrovník, ktorí sa po vyhlásení rozsudku a jeho odôvodnení práva podať odvolanie vzdali.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- ch) súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže v súlade s § 27 zákona č. 36/2005 Z.z. do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvoze manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.